

2016-04-07

Socialnämnden

Dnr AMV 2015/051981

Dnr Son 2016/45

Yttrande till Arbetsmiljöverket avseende Almen

Förslag till beslut

Socialförvaltningens förslag

1. Socialnämnden antar förslaget till svar till Arbetsmiljöverket.

Ärendet i korthet

Arbetsmiljöverket genomförde den 15 januari 2016 en inspektion vid Almens äldreboende. Ett inspektionsmeddelande har kommit och avser två brister: nummer 1 avser toaletter och hygienutrymmen, brist nummer 2 avser rutiner för tillbud med mera. Nummer 2 skulle i normalfallet besvaras av verksamheten och inte gå till socialnämnden. Verksamhetschefen har tagit fram ett svar avseende denna brist. Nummer 1 avser lokaler och kan inte hanteras av verksamheten då det är socialnämndens ansvarsområde. För att få fram lösningar för att eliminera riskerna för skador som kan uppstå på grund av brist nummer 1 krävs ett nära samarbete mellan socialförvaltningen och bygg- och miljöförvaltningens fastighetsavdelning.

Handlingar

1. Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, 160407
2. Yttrande till Arbetsmiljöverket avseende Almen
3. Bilaga Yttrande från Almen
4. Arbetsmiljöverkets skrivelse ”Resultatet av inspektionen 15 januari 2016”

Bakgrund

Arbetsmiljöverket, fortsättningsvis kallat AMV, genomförde den 15 januari 2016 en inspektion vid Almens äldreboende på Vinggränd 4 i Barkarby, Järfälla kommun. Närvarande vid inspektionen var från AMV arbetsmiljöinspektör Anette Wendel, från Almen dess verksamhetschef Elisabet Stark och assistent Mirsade Memedi.

AMV vill att Järfälla kommun före den 20 april 2016 ska informera AMV om vad Järfälla kommun har gjort med anledning av de brister som AMV redovisar i rapporten. I svaret ska särskilt beskrivas

- Hur Järfälla kommun fört ut innehållet i inspektionsmeddelandet till berörda medarbetare
- Hur Järfälla kommun har uppfyllt kraven

- Hur skyddsombud och övrig personal varit delaktiga vid genomförandet av åtgärderna.

Svaret bör undertecknas så att det framgår att den som är skyddsombud har tagit del av det.

De brister som noterats är:

Brist 1 - Toaletter/hygienutrymmen

De boendes toaletter är enligt AMV för trånga. Vid mätning var avståndet mellan toalettens ena sida och väggen 63 centimeter och mellan toaletten och väggen framför cirka 112 centimeter.

Många av de boende är i behov av omfattande stöd och hjälp i samband med förflyttningar vid toalettbesök och duschning. Vissa behöver hjälp av två arbetstagare.

Det begränsade utrymmet innebär risker för belastningsskador i rygg och nacke av både akut karaktär (i samband med plötsliga överbelastningar) eller efter längre tids belastning. Rygg och nacksmärtor är de vanligaste skadorna bland sjuk- och omvårdnadspersonal.

AMV:s krav: Järfälla kommun ska se till att det finns ett fritt arbetsutrymme om 0,8 meter (80 centimeter) vid sidan av toalettstolen. Det ska finnas fritt utrymme för de hjälpmedel som används så att dessa kan passera och manövreras. Med fritt arbetsutrymme och fritt utrymme menas att arbetstagaren ska kunna utföra sina arbetsuppgifter, manövrera och passera med hjälpmedel utan att de hindras av väggar, dörrposter, fasta möbler eller annan fast monterad utrustning. (se 6 § AFS 2012:02)

Brist 2 – Tillbud

Järfälla kommun ska ta fram rutiner för att rapportera och utreda tillbud, ohälsa och olycksfall i arbetet. Rutinerna ska dokumenteras skriftligt om det finns minst 10 arbetstagare.

Järfälla kommun ska dessutom se till att alla arbetstagare känner till:

- Att de ska rapportera tillbud, ohälsa och olycksfall i arbetet till arbetsgivaren
- Vad de ska rapportera som tillbud, ohälsa och olycksfall
- Hur de ska rapportera

Järfälla kommun ska också säkerställa att man som arbetsgivare

- Undersöker bakomliggande orsaker till arbetsrelaterade tillbud, ohälsa och olycksfall
- Bedömer om det behövs åtgärder för att förhindra att liknande händelser och situationer inträffar igen
- Informerar arbetstagarna om det som inträffat och om aktuella åtgärder (Se 9 § AFS 2001:01)

AMV:s inspektionsmeddelande är en uppmaning till Järfälla kommun att vidta åtgärder för att undanröja de brister och risker som kom fram vid inspektionen.

Kraven är ställda utifrån AMV:s tillämpning av gällande arbetsmiljööregler. Om åtgärder inte vidtas kan AMV besluta om ett föreläggande eller förbud.

Analys och överväganden

I brister som avser rutiner för att rapportera och utreda tillbud, ohälsa och olycksfall i arbetet med mera, motsvarande brist nummer 2, brukar verksamhetens svar till AMV skickas direkt utan behandling i socialnämnden. I detta fall drivs verksamheten av socialnämndens driftsavdelning Vård och omsorg.

Brist nummer 1 avser däremot lokaler, något som ingen verksamhet själv kan påverka. Det handlar därför om avdelningen för äldre och funktionshinder, det vill säga socialnämndens område samt fastighetsförvaltningens område. Den undersökning som gjorts och som ligger till grund för socialförvaltningens förslag till svar har därför gjorts i nära samarbete mellan Bygg- och miljöförvaltningen (Fastighet), avdelningschef för äldre och funktionshinder, lokalsamordnare inom avdelningen för lednings- och verksamhetsstöd samt verksamhetschef för Almen (inom Vård och omsorg).

Det finns stora behov av renovering på Almens äldreboende. Almen har redan idag små lägenheter vilket också kan medföra svårighet att hitta ändamålsenliga lösningar på bristerna som nämns i AMV:s inspektionsmeddelande. Förutom dessa brister behövs också andra åtgärder, till exempel avseende hiss och balkonger.

Ett annat alternativ är att Almen läggs ner och ersätts av Viksjös äldreboende när det står klart år 2017. Byggnationen av Viksjös äldreboende är beslutad av kommunfullmäktige och kommer att omfatta 40 platser.

I avvaktan på att Viksjös äldreboende står klart kan personer med stora omvårdnadsbehov inte placeras på Almens äldreboende. Det kan även innebära att en person som har stora behov och redan bor på Almens äldreboende behöver flytta till annat äldreboende innan Viksjös äldreboende står klart, dels ur ett arbetsmiljöperspektiv, dels för de boendes skull. Personen erbjuds då plats på övriga äldreboenden. Detta skulle i förlängningen kunna innebära att det uppstår tomplatser på vissa avdelningar på Almen redan innan överflyttning är aktuell till Viksjös äldreboende.

I avvaktan på att Viksjös äldreboende blir klart kommer Järfälla kommun att behöva vidta åtgärder för att minimera riskerna för skador och belastningsskador i det dagliga arbetet för personal. I dessa åtgärder involveras verksamhetschefen, arbetsterapeut, skyddsombuden och facket.

I svaret till arbetsmiljöverket från socialnämnden framgår följande: Under år 2017 kommer ett nytt äldreboende att tas i bruk i Viksjö, Järfälla. Det nya äldreboendet omfattar 40 nya platser och möjliggör evakuering av de hyresgäster som bor på Almens äldreboende. Evakuering kan ske under tiden som boendet byggs om eller som en permanent ersättning för Almens äldreboende.

Därutöver behöver avdelningen äldre och funktionshinder i samarbete med drifts-avdelningen Vård och omsorg göra en riskanalys ur de olika perspektiven: de boendes och personalens, för att fånga upp vilka åtgärder som behövs för att motverka riskerna kortsiktigt och på lång sikt utifrån det valda alternativet.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet kommer inte att beröra barn och ungdomar nu eller i framtiden, så barns och ungas bästa kan sättas i främsta rummet även fortsättningsvis, förutsatt att inte omprioriteringar av medel tas från de verksamheter som riktar sig till barn och ungdomar. Barn och ungdomar har därför inte fått uttrycka sin mening i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Oavsett vilket av de presenterade alternativen som kommer att användas, ombyggnad med evakuering för en längre tid eller nedläggning med ersättningsboende och flytt, kommer kostnaderna att bli omfattande. Ombyggnationer innebär kostnader i sig och flyttar innebär andra kostnader. En nedläggning kan också innebära att enstaka platser behöver köpas under en viss period.

Hur kostnadsbilden kommer att se ut är svårt att säga i dagsläget. För närvarande pågår en genomgång av olika alternativ och de kostnader som respektive alternativ medför. Ett kostnadsförslag kommer att tas fram när det finns ett säkert underlag för kostnadsberäkning.

Slutsatser

Socialförvaltningen föreslår att förvaltningens förslag till svar till Arbetsmiljöverket antas av socialnämnden.

Johan Bergman
Socialdirektör

Jenny Wilhelmsson
Avdelningschef Äldre och funktionshinder

Expedieras

Johan Bergman
Stefan Lidsten
Jenny Wilhelmsson
Elisabet Stark
Victor Bågling
John Andersson
Inger Brandell